

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **Mgr. P. F.**, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Pardubicích**, se sídlem Čechovo nábřeží 1791, Pardubice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2001, č. j. O-74//235/2001, ve věci opravy chyby v katastrálním operátu, za účasti osob zúčastněných na řízení: **Povodí Labe, státní podnik**, se sídlem Víta Nejedlého 951, Hradec Králové, a **R. H.**, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích, ze dne 27. 3. 2007, č. j. 52 Ca 55/2006 - 81,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Pardubicích (dále jen „žalovaný“), ze dne 21. 9. 2001, č. j. O-74//235/2001. Tímto

rozhodnutím bylo změněno rozhodnutí Katastrálního úřadu v Pardubicích (dále jen „správní orgán“), ze dne 8. 6. 2000, v písemném vyhotovení chybně uvedeno datum 8. 9. 2000,

č. j. 121 – OR 290/99, o opravě chyby v katastrálním operátu podle § 8 odst. 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění účinném v rozhodné době, kterým byly zamítnuty námitky, resp. nesouhlas stěžovatele a R. H. s oznámením o opravě (snížení) výměr parcel v k. ú. Počaply nad Loučnou, evidovaných na listu vlastnictví č. 778, a to při současné specifikaci toho, jak budou parcely katastru nemovitostí evidovány podle výsledků doplnění parcel zjednodušené evidence do katastrálního operátu v listech vlastnictví č. 778, 634 a 10001. Parcely ve vlastnictví stěžovatele a R. H. byly až do roku 1999 evidovány ve zjednodušené evidenci a jejich hranice byly doplněny do digitální katastrální mapy dle zákresu v mapě bývalého pozemkového katastru (jejich rastrových obrazů), což považoval žalovaný za správné s tím, že k opravě (snížení) evidovaných výměr parcel došlo jednak přesnějším způsobem výpočtu výměr (za souřadnic podrobných bodů) a jednak novým geometrickým a polohovým určením. Proto potvrdil předchozí rozhodnutí správního orgánu a současně doplnil jeho výrokovou část, v níž blíže upravil evidování předmětných parcel pro futuro.

Napadeným rozsudkem krajský soud shledal žalobu nedůvodnou a podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), ji zamítl. Svůj závěr přitom krajský soud v návaznosti na žalobní námitky postavil na dvou argumentačních rovinách týkajících se: 1) toho, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného chybí vysvětlení, proč stěžovatel, jakožto vlastník nemovitosti, nebyl pozván k místnímu šetření, které proběhlo v roce 1987 v souvislosti s tehdy prováděnou obnovou katastrálního operátu a jímž byla vymezena hranice sousední parcely (č. 450/1) okrajem vodního toku; 2) překročení mezní odchylky při doplnění předmětných parcel stěžovatele do digitální katastrální mapy.

K prvnímu bodu krajský soud uvedl, že individuální správní akt je rozhodnutím v konkrétní věci vůči konkrétním účastníkům, a s poukazem na § 47 odst. 3 správního řádu (zákon č. 71/1967 Sb.) tudíž nebylo povinností žalovaného zdůvodňovat a obhajovat v odůvodnění jeho rozhodnutí postup jiného správního orgánu v jiném řízení. Žalovaný tak přesto nad rámec svých zákonných povinností učinil, když popsal, jakým způsobem probíhala obnova operátu tehdejší evidence nemovitostí v k. ú. Počaply nad Loučnou v letech 1985 – 1987, a též uvedl, podle jakých právních předpisů bylo postupováno, přičemž uzavřel, že dle jeho názoru nebyly tehdy platné a účinné právní předpisy porušeny. Krajský soud proto danou žalobní námitku neshledal důvodnou s tím, že na uvedeném postupu žalovaného neshledává nic nezákonného. Jako nedůvodnou označil krajský soud i druhou námitku. Při jejím posuzování vycházel ze závěru, že údaj o výměře pozemku je toliko údajem odvozeným, a to od geometrického určení pozemku, jakožto

závažného údaje katastru nemovitostí (§ 20 katastrálního zákona). Dále pak dovodil, že mezní odchylka slouží k porovnání výsledků měření v téže věci. V daném případě však došlo v rámci obnovy operátu k novému geometrickému a polohovému určení nemovitostí ve vlastnictví stěžovatele a R. H. a následně i k novému určení jejich výměry, a to přesnějším způsobem. S ohledem na tuto skutečnost proto podle krajského soudu není možno výsledek tohoto měření porovnávat s předchozím evidovaným stavem a současně trvat na tom, že nesmí být překročena mezní odchylka. V této souvislosti krajský soud poukázal i na závěry znaleckého posudku znalce z oboru geodézie a kartografie Ing. A. V. ze dne 19. 5. 2003, jenž k překročení mezní odchylky konstatoval, že mapy bývalého pozemkového katastru byly zhotovovány nejčastěji měřením tzv. stolovou metodou, která je kvalitativně nižší úrovně, než měření prováděná při obnově katastrálního operátu přepracováním, a znamená, že naměřené hodnoty se přímo v terénu zobrazovaly. Nejsou tudíž dochovány žádné zápisy naměřených údajů či konstrukčních měř a není tak možná jakákoliv zpětná kontrola. Závěrem krajský soud poukázal na smysl právní úpravy obnovy katastrálního operátu, kterým je jeho aktualizace po stránce obsahové (je-li skutečný průběh hranic v terénu jiný, než jak je zapsán ve stávajícím katastrálním operátu – ať už následkem technické nedokonalosti původní evidence, faktického vývoje či v důsledku provedených pozemkových úprav apod.) nebo formální (převedením katastrální mapy z grafické formy do formy grafického počítačového programu), nikoli konzervace závadného stavu (chybných údajů) v katastru nemovitostí.

V kasační stížnosti uplatnil stěžovatel zákonné důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., přičemž jako primární stížní námitku je třeba označit námitku stěžovatele, která brojí proti závěru krajského soudu, dle něhož obnovou operátu došlo k novému určení výměr a tento výsledek není možno porovnávat s předchozím evidovaným stavem a současně trvat na dodržení mezní odchylky. Podle stěžovatele krajský soud dostatečně věrohodně neproověřil, jak došlo k překročení mezní odchylky nad stanovenou hranici vymezenou právním předpisem a nesprávně posoudil ustanovení § 44 odst. 5 vyhlášky č. 190/1996 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění zákona č. 210/1993 Sb. a zákona č. 90/1996 Sb., a zákon České národní rady č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., ve znění účinném v rozhodné době (dále jen „prováděcí vyhláška“), podle něhož, pokud se zjistí překročení mezní odchylky, se považuje geometrický plán za nezpůsobilý k vyznačení do katastru. V této souvislosti připomněl, že sám žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že při snížení výměry parcel byla mezní odchylka překročena. Dále stěžovatel namítl, že krajský soud nepřezkoumal výrok rozhodnutí žalovaného, z něhož musí být úplně a jednoznačně známo, které parcely a podle jaké dřívější pozemkové evidence se mají identifikovat. Dle stěžovatele postup žalovaného nesvědčí tomu, že rozhodl na základě spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci, který má být přesvědčivý, a tím nesplnil to, co

mu bylo uloženo rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 7. 2001, č. j. 30 Ca 201/2000 – 17. Tímto rozhodnutím bylo zrušeno předchozí rozhodnutí žalovaného (ze dne 1. 8. 2000, č. j. O-61/240/2000) a daná věc mu byla vrácena zpět k dalšímu řízení s tím, že se nevypořádal s námitkou stěžovatele, že byla snížena výměra parcel ve vlastnictví stěžovatele a R. H. a překročena mezní odchylka stanovená v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky; výsledkem tohoto dalšího řízení pak bylo rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2001, č. j. O-74//235/2001, jenž bylo předmětem přezkumu nyní napadeného rozhodnutí krajského soudu.

Žalovaný předložil ke kasační stížnosti vyjádření, v němž se ztotožnil s důvody, pro které krajský soud žalobu zamítl, odkázal na své vyjádření k žalobě ze dne 12. 3. 2007 a závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud předmětnou kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, stěžovatel nemusí být zastoupen advokátem, neboť má vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Smyslem vedení katastru nemovitostí je, aby bez dalšího poskytoval veřejnosti informaci o vlastnických a dalších právech k jednotlivým nemovitostem. Institut opravy chyby v katastrálním operátu, jenž tvoří soubor geodetických informací, soubor popisných informací, souhrnné přehledy o půdním fondu, dokumentace výsledků šetření a měření a sbírka listin, umožňuje opravu chybného údaje v katastru nemovitostí při splnění podmínek pro opravu chyby podle § 8 katastrálního zákona.

Podle § 8 odst. 1 katastrálního zákona na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly buď zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, nebo nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem. Podle odst. 2 téhož ustanovení katastrální úřad opraví chybné údaje katastru, které vznikly nesprávnostmi v listinách, podle nichž byly zapsány, na základě opravy listiny provedené tím, kdo listinu vyhotovil nebo kdo je oprávněn opravu listiny provést. Podrobnější podmínky a postup pak upravuje prováděcí vyhláška ve svém šestém oddílu nazvaném činnosti při vedení katastru, který vedle problematiky zápisu jiných údajů katastru (§ 41), revize katastru (§ 42) a vyznačování změn údajů katastru v katastrálním operátu (§ 43, § 44 a § 45) postihuje rovněž problematiku opravy chyb v katastrálním operátu (§ 46 a § 47).

Pro jistou přehlednost lze s ohledem na shora uvedenou pozitivní právní úpravu rozdělit chyby v katastrálním operátu dle způsobu jejich vzniku na:

- chyby vzniklé zřejmým omylem při vedení a obnově katastru,
- chyby vzniklé na základě nesprávnosti v listině, podle které byl chybný údaj zapsán do katastru, a
- chyby vzniklé nesprávným geometrickým a polohovým určením – nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud došlo k překročení mezních odchylek stanovených prováděcí vyhláškou.

Jiné nesprávnosti obsažené v údajích katastru nemovitostí, na které nelze vztáhnout výše uvedené, nelze považovat za chyby podle katastrálního zákona. Prvotní otázkou je proto vždy posouzení samotné existence chyby, tj. zda se v konkrétním případě při zjištěných nesrovnalostech jedná skutečně o chybu, a teprve poté následuje určení, o kterou z výše uvedených chyb se jedná a podle toho pak výběr z možných způsobů nápravy chyby jak po stránce věcné, tak i po stránce procesní.

V projednávaném případě došlo v rámci obnovy katastrálního operátu k doplnění pozemků ve vlastnictví stěžovatele a R. H. (vedených dosud ve zjednodušené evidenci), a to při současném provedení opravy chybného údaje (evidovaného v předchozí platné pozemkové evidenci), kterým byl zákres vlastnických hranic a v konečném důsledku pak chybná výměra, jež se od zákresu hranic odvíjí. Výměra pozemků byla snížena. V důsledku opravy dané chyby, kterou lze zařadit do poslední jmenované kategorie chyb vzniklých nesprávným geometrickým a polohovým určením, tedy došlo ke snížení výměry nad mezní odchylku stanovenou v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, která činí 326 m², přičemž rozdíl ve výměrách parcel činí 862 m², jak vyplývá z rozhodnutí žalovaného. Na základě toho potom stěžovatel dovozuje nemožnost vyznačení snížené výměry, resp. nového geometrického a polohového určení daných parcel do katastru nemovitostí a v rámci své první stížní námitky poukazuje na ustanovení § 44 odst. 5 prováděcí vyhlášky, podle kterého, pokud se zjistí překročení mezních odchylek, považuje se geometrický plán za nezpůsobilý k vyznačení do katastru.

S tímto názorem stěžovatele nelze souhlasit, neboť jak vyplývá z již výše uvedeného, ustanovení § 44 prováděcí vyhlášky řeší problematiku vyznačování změn údajů katastru v katastrálním operátu a nelze ho vztáhnout na zde řešenou problematiku opravy chyb v katastrálním operátu, jež má v uvedené vyhlášce separátní úpravu, a to jednak v § 46, který upravuje podmínky a postup pro opravu chyby v geometrickém a polohovém určení hranice pozemku, a jednak v § 47, který uvádí podmínky opravy chyby ve výměře.

Nelze přisvědčit ani krajskému soudu, který v napadeném rozhodnutí vyšel z toho, že mezní odchylka stanoví toleranci pro výsledky měření prováděného určitým způsobem a není možno porovnávat výsledek nového měření – provedeného přesnějším způsobem v návaznosti na nové geometrické a polohové určení daných pozemků – s předchozím evidovaným stavem. Tento závěr nejenže nemá oporu v příslušném právním předpise, ale je přímo rozporný s ustanovením § 8 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona. Toto ustanovení výslovně počítá se situací, kdy mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem byly překročeny v důsledku nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, a pro ty případy ukládá katastrálnímu úřadu opravit (i bez návrhu) chybné údaje v katastru, které takto vznikly. Překročení mezní odchylky je tedy zákonným předpokladem pro opravu chyby v katastrálním operátu, která vznikla nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel. Jinými slovy opravuje se pouze taková chyba v geometrickém a polohovém určení, která přesáhne hodnotu mezní odchylky stanovenou v prováděcí vyhlášce. To znamená, že pokud by došlo ke změně (snížení) ve velikosti výměry parcely – v daném případě při obnově katastrálního operátu na základě nového geometrického a polohového určení nemovitosti a novým výpočtem provedeným s vyšší kvalitou resp. přesnější metodou (ze souřadnic podrobných bodů) – a rozdíl ve velikosti dosavadní a nové výměry by nepřekročil mezní odchylku stanovenou prováděcí vyhláškou, nejednalo by se o chybu v katastrálním operátu, ale pouze o zpřesnění výměry.

V tomto ohledu lze proto akceptovat postup správního orgánu, resp. žalovaného, který v daném případě na základě nového geometrického a polohového určení, jakož i přesnějšího způsobu výpočtu výměr, přistoupil k opravě chyby ve výměře dotčených parcel, jakkoli původ předmětné chyby není zcela jednoznačně a přesně určen, neboť dnes již nelze zjistit jak kvalitně a správně byly zobrazeny hranice předmětných pozemků v mapě bývalého pozemkového katastru v měřítku 1 : 2 880 a následně správně určeny jejich výměry, jak vyplývá ze závěrů znalce Ing. A. V. ze dne 19. 5. 2003.

Pro úplnost je třeba v této souvislosti poznamenat, že jmenovaný znalec z oboru geodézie a kartografie byl ustanoven usnesením ze dne 18. 10. 2002, č. j. 30 Ca 350/2001 – 15, jež vydal Krajský soud v Hradci Králové, který o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2001, č. j. O-74//235/2001, původně rozhodoval a který ji svým usnesením ze dne 16. 10. 2003, č. j. 30 Ca 350/2001 – 48, odmítl s tím, že jde o věc, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, nikoli ve správním soudnictví. Předmětné rozhodnutí však bylo posléze zrušeno usnesením zvláštního senátu zřízeného dle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 30. 5. 2006, č. j. Konf 123/2005 – 6, s tím, že v dané věci je příslušný vydat rozhodnutí soud ve správním soudnictví. S ohledem na tuto skutečnost proto byla nakonec daná věc rozhodnuta nyní napadeným rozsudkem krajského soudu.

Ve světle všech shora uvedených skutečností Nejvyšší správní soud uzavírá, že přestože se rozhodnutí krajského soudu opírá o dílčí nesprávné závěry, jeho výrok je věcně správný. Za této situace Nejvyšší správní soud neshledal důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí, pouze jeho odůvodnění bylo korigováno shora vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Zákonnost takového postupu Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již konstatoval, a to např. v rozsudku ze dne 26. 10. 2005, č. j. 2 Afs 23/2005 – 93, publikovaném pod č. 781/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005 – 106, publikovaném na www.nssoud.cz, kde výslovně uvádí: „*I když je ve výsledku (co do výroku) rozhodnutí krajského soudu věcně správné, lze právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu korigovat dílčí nesprávné závěry krajského soudu bez toho, aby rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno, pouze v případě, že závěry krajského soudu jsou sice nesprávné, avšak přezkoumatelné; pokud však je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné, byť jen v některé své části, nezbyvá než je zrušit.*“

Závěrem k dané námitce považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout, že opravou chyby v katastrálním operátu nemohou být změněny či nově založeny právní vztahy k nemovitostem evidovaným v katastru nemovitostí, nýbrž dojde pouze k (dodatečnému) nahrazení chybného údaje (neodpovídajícího skutečnému stavu) v katastrálním operátu údajem správným, který je v souladu se skutečností. Opravou chyby v katastrálním operátu má být dosaženo pouze souladu mezi evidovanými a skutečnými údaji. Mění se tedy údaje evidované v katastru, aniž by se tak však mohlo založit či pozbyt vlastnické či jiné právo k nemovitosti (§ 5 odst. 7 katastrálního zákona). Řízením o opravě chyby proto zásadně nelze řešit spory o existenci a obsah vlastnického práva či jiného věcného práva k nemovitosti; např. opravou geometrického a polohového určení vlastnické hranice nelze zasáhnout do vlastnického práva. Spory o průběh vlastnické hranice nemohou být řešeny katastrálním úřadem, jelikož se jedná ve své podstatě o spor o vlastnictví. Jeho řešení náleží do kompetence obecného soudu, který o něm rozhodne v občanském soudním řízení.

K další stížní námitce, dle níž krajský soud nepřezkoumal výrok žalovaného, z něhož musí být úplně a jednoznačně známo, které parcely a podle jaké dřívější pozemkové evidence se mají identifikovat, konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato byla uplatněna až poté, kdy byl vydán napadený rozsudek krajského soudu, a proto tvoří nepřipustné novum ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s., k němuž se nepřihlíží.

Poslední námitka stěžovatele se týká spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci a vychází z povinností uložených žalovanému v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 7. 2001, č. j. 30 Ca 201/2000 – 17. Nejvyšší správní soud k této námitce uvádí, že žalovaný na výtky plynoucí z daného rozsudku v odůvodnění svého rozhodnutí ze dne 21. 9. 2001, č. j. O-74//235/2001, reagoval doplněním poměrně podrobné geneze toho, jak v letech 1985 – 1987 probíhala

obnova operátu tehdejší evidence nemovitostí v k. ú. Počaply nad Loučnou, včetně citace tehdy platných právních předpisů, jakož i popisu toho, jakým způsobem byly určeny příslušné hranice parcel a jak došlo k překročení mezní odchylky při změně výměr těchto parcel. Dle názoru Nejvyššího správního soudu se proto nelze úspěšně dovolávat nerespektování výše citovaného rozsudku s tím, že žalovaným nebyl dostatečně spolehlivě zjištěn skutkový stav věci.

S ohledem na výše vyslovené závěry byla kasační stížnost shledána nedůvodnou a Nejvyšší správní soud ji proto podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2008

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu